

REMISSVAR – KULTURKANON (SOU 2025:92)

Kungliga Operan tackar för möjligheten att lämna synpunkter på betänkandet om kulturkanon.

INLEDNING

Kungliga Operan är Sveriges nationalscen för opera och balett och har enligt regeringens uppdrag ett ansvar att vända sig både till barn och vuxna genom en repertoar som kombinerar traditionella och moderna verk, samt nyskapande tolkningar. Operan arbetar strategiskt för att nå en bred publik i hela landet, med särskilt fokus på att göra kultur tillgänglig för så många barn och unga som möjligt, både inom och utanför Operans egna lokaler.

ÖVERGRIPANDE INSTÄLLNING

Kungliga Operan stöttar alla initiativ som syftar till att sprida kultur, öka intresset, stärka bildningen i samhället och som därmed också bidrar till kulturens ökade vikt för samhällsutvecklingen. Däremot finns risker om satsningen leder till att resurser tas från annan kulturverksamhet och därmed utarmar kulturbudgeten.

Kungliga Operans inställning är att arbetet bör ske kostnadseffektivt, i första hand via redan befintliga nätverk, digitalt och med respekt för kulturinstitutionernas autonomi.

RESURSER OCH KULTURBUDGET

Det är av största vikt att införandet av en kulturkanon inte leder till att resurser omfördelas från redan etablerad kulturverksamhet. Satsningen får inte ske på bekostnad av mångfalden och bredden i det svenska kulturutbudet, utan snarare fungera som ett komplement som stärker hela kulturlivet.

Det bör därför också poängteras att förvaltningen och spridningen av kulturkanonen bör präglas av största möjliga kostnadseffektivitet. Administrationen ska hållas smidig och undvika omfattande byråkratiska strukturer som riskerar att sluka resurser som annars kan användas för att sprida och tillgängliggöra kulturen.

DIGITALT FORMAT

Kulturkanonen bör i huvudsak utformas som ett helt digitalt verk, tillgängligt via en modern och lättnavigerad plattform som välkomnar en bred publik. Kungliga Operan avråder från utgivning i tryckt format, då detta torde begränsa upplevelsen av viss kultur, medföra högre kostnader, leda till större klimatavtryck och riskera att begränsa tillgängligheten. Det kan även tilläggas att de underliggande verken i de flesta fall redan torde ha en etablerad spridning och dokumentering.

TILLGÄNGLIGGÖRANDET

Kungliga Operans inställning är att arbetet med att tillgängliggöra föreslagen kulturkanon troligen görs bäst genom olika delar av utbildningssystemet, bibliotek, muséer och andra liknande redan etablerade nätverk och organisationer. Detta tillgängliggörande bör i första hand ske med pedagogiska verktyg.

AUTONOMI OCH ARMSLÄNGDS AVSTÅND

Det föreslagna nätverket av statliga, regionala och ideella aktörer inom kultur- och kulturarvsområde, och dess styrning, behöver präglas av tydlighet och transparens i alla led. Kulturinstitutionerna ska åtnjuta full självständighet och handlingsfrihet i sitt arbete. Det är av yttersta vikt att principen om armlängds avstånd inte bara respekteras, utan också aktivt värnas för att säkra friheten i det konstnärliga och kulturella utbudet.

AVSLUTNING

Vi ser fram emot fortsatt dialog om hur kultur och kulturarvet kan göras tillgängligt på ett sätt som stärker bildning och kulturintresse utan att inskränka bredden i kulturlivet.

HANDLÄGGNING

I detta ärende har Kungliga Operans styrelse beslutat och verkställande direktören Fredrik Lindgren varit föredragande. Även chefsjuristen Helena Sköldborg och kommunikationschefen Christina Bjerkander har varit delaktig i framtagandet av remissyttrandet.

Fredrik Lindgren

Verkställande direktör